

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 21 maj 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om baseball på idrottsforum.org

Säkert har många, till och med de av oss som bara har en flyktig bekantskap med den amerikanska nationalsporten baseball och dess engelska motsvarighet, cricket (i det senare fallet är det väl numera fråga om nationalsport mest i symbolisk mening), noterat slående likheter mellan sporterna. Och mycket riktigt råder det konsensus bland historiker av facket att baseball utvecklats ur bland annat cricket, men också rounders och andra förmoderna boll-och-slagträ-lekar och -sporter. Men varför blev det baseball, snarare än cricket, som blev den stora sporten i USA, till skillnad från i alla andra forna brittiska kolonier? Den frågan söker historikern George B. Kirsch svar på i sin nya bok *Baseball and Cricket: The Creation of American Team Sports, 1838-72* (University of Illinois Press). Kirsch, som är professor i historia vid Manhattan College, Riverdale, NY, presenterar en insiktsfull analys av konkurrensen mellan de två spelen och av sportifieringsprocessen som baseball genomgick under den studerade perioden, och han levererar trovärdiga förklaringar till utvecklingen. Men vår recensent Mats Greiff höjer ett varningens finger på grund av ett för en historiker ganska besvärande metodproblem, nämligen bristande variation på, och kritik av, källmaterialet.

Baseball eller cricket? Cricket eller baseball?

Mats Greiff

Historiska studier, Malmö högskola

*George B. Kirsch***Baseball and Cricket: The Creation of American Team Sports, 1838-72**

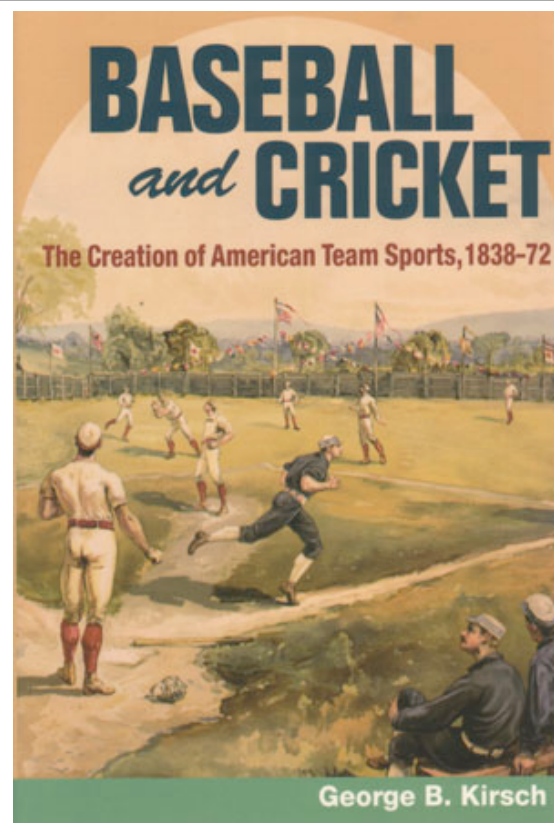
277 sidor, hft., ill.

Urbana and Chicago, IL: University of Illinois Press 2007

ISBN 978-0-252-07445-5

USA framstår för många européer som ett märkligt idrottsland. Det skiljer sig markant från idrotts-Europa genom att de största amerikanska sporterna baseball och amerikansk fotboll aldrig har fått något riktigt genomslag på denna sida av Atlanten. Å andra sidan har den europeiska varianten av fotboll – som dominerar sports scenen i stora delar av världen – haft svårigheter att uppnå någon större popularitet i USA.

En av huvudfrågorna i George B Kirschs *Baseball and Cricket* handlar just om hur baseball kunde utvecklas till att bli USAs nationalsport. En annan fråga är varför cricketsporten inte förmådde att konkurrera med baseballen. Den senare sporten spreds genom imperialismen från England till dess kolonier under 1800-talet och åtnjuter fortfarande stor popularitet i betydande delar av det brittiska samväldet, men inte i USA. Kirsch studerar baseball och cricket parallellt med varandra och systematiska komparationer genomförs. Tidsperioden som Kirsch studerar är från slutet av 1830-talet fram till 1872. Denna är vald eftersom det var under denna period som baseball förändrades från att

vara en förmodern amatörsport – eller lek – till en professionaliserad och kommersialiserad ”modern” sport. År 1871 organiserades den första professionella baseballigan.

Kirsch analyserar sporternas utveckling mot bakgrund av den snabba utveckling mot ett industrikapitalistiskt produktions sätt som stora delar av USA genomgick under perioden och den starka motsättning mellan olika slags ekonomier som resulterade i inbördeskriget under första delen av 1860-talet. Kirschs contextualisering är föredömlig. Ekonomisk, kulturell och social utveckling bildar inte bara ett slags fond mot vilken idrottshistorien diskuteras, utan tillmäts också stor betydelse för förklaringar av idrottens förändring. Sålunda pekar Kirsch på hur förändrad tidssyn som följde med industrikapitalismen, klasskiktning, arbetsprocessens förändringar, urbanisering, transporter utveckling samt förnyade synsätt på och föreställningar om kroppen hade direkt betydelse för hur idrottsvärlden förändrades.

En annan styrka med Kirschs studie är att den är förhållandevis mångfasetterad och lyfter fram olika dimensioner av sportens utveckling. Därvidlag pekar han bland annat på hur sport i professionaliserings- och kommersialiseringsprocessen får en allt tydligare koppling till maskulinitet. I början av den övergångstid som studeras sågs både baseball och cricket som oförargliga lekar där barn spelade mot varandra på ett oorganiserat sätt och på platser de fann lämpliga. När vuxna män i allt högre grad började ägna sig åt baseball och cricket sågs det som en nödvändighet att legitimera detta för att undvika en nedlåtande syn på aktiviteterna. Därför skapades föreställningar om egenskaper som var nödvändiga för sporternas utövande. Under 1850-talet började deltagarna att framställas som modiga, aktiva, ansvarstagande, uppförande, disciplinerade, starka och så vidare; egenskaper som passade väl in i tidens föreställningar om manlighet. För att ytterligare markera bollsporterna som vuxenaktiviteter införde man också åldersgränser för medlemskap i de föreningar där sporterna utövades. Ett annat sådant intressant exempel är hur Kirsch ser att cricketsporten i allt högre grad förknippades med oamerikanism eller engelskhet. Utövandet av cricket var – förutom i Philadelphia – i hög grad knutet till grupper som utvandrat från England. Den tydliga etniska kopplingen var också en huvudanledning till att cricketen inte uppnådde den status som nationalsport som baseballen erövrade under 1860-talet. En annan anledning var sporternas inre logik. Baseballen har enklare regler och en match spelas under en begränsad tid, medan cricketen med sina komplicerade regler och matcher som kan dra ut över flera dagar hade svårt att fånga stora gruppers intresse.

Efter inbördeskrigets slut var baseballen därför spridd till i stort sett varje hörn av USA medan cricketen var begränsad till vissa av storstäderna. Kirsch betonar dock att cricketen upplevde en återhämtning från slutet av 1870-talet och fram till första världskriget och spelade under denna tid en fortsatt viktig roll i den amerikanska idrottshistorien.

Om Kirschs bok på många sätt är föredömlig i sina perspektiv och breda ansatser finns det dock ett metodologiskt problem med den. Framställningen baseras i hög grad på tidningsmaterial. Kirsch menar själv att tidningar spelat en stor roll i sporternas utveckling genom att de får stort utrymme. Men tidningsuppgifterna behandlas inte med djupare kritisk sans. Därigenom blir det också medias framställningar som skapar historien om baseball och cricket. Så samtidigt som media delvis är en drivkraft för sporternas utveckling, blir det också medierna som berättar ”sanningen” om dem; ett förhållande som kan te sig problematiskt. Utifrån ett uttalat postmodernt perspektiv skulle man till och med kunna hävda att Kirschs studie egentligen är en studie av en sportdiskurs, men att den utger sig för att skildra en materiell sanning. Detta skulle Kirsch kunnat ha undvikit med ett mera systematiskt pusselläggande med bitar från olika slags källmaterial. Hur källäget ser ut kan jag emellertid inte svara på. Kanske finns det i stort sett bara tidningsmaterial? Även om så är fallet och tidningar är det enda material som finns att tillgå skulle de kunnat behandlas med högre grad av kritisk skärpa.[2].

© Mats Greiff 2008

 [Köp boken från Adlibris.se](#)

 [Kjøp boken fra Capris.no](#)

 [Køb bogen fra Sundaybooks.dk](#)